

Aleg 951

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia i odbudowy szpitala powszechnego w Podhajcach.

Wysoki Sejmie!

Szpital powszechny w Podhajcach należy do znikającego już typu tych starych szpitali, które w zupełności nie odpowiadają wymogom współczesnego szpitalnictwa.

Grunt, na którym stoi szpital, położony jest nad potokiem, który powoduje stałe zalewanie wodą piwnic i wilgoć w całym budynku. Budynek ten o salach niskich, ciasnych i dusznych, kurytarzach ciemnych w zupełności nie kwalifikuje się na szpital. Jedyna w szpitalu sala operacyjna, w której muszą się odbywać wszelkie operacje, absolutnie nie odpowiada najprymitywniejszym wymogom aseptyki. Zupełnie nie odpowiednio umieszczone ubikacje gospodarcze, jak kuchnia, pralnia i t. d. uniemożliwiają utrzymanie tak pożądaney w szpitalu czystości i powodują znaczne trudności w pozyskaniu odpowiedniego personelu służbowego. Gdy dalej uwzględnimy, że wskutek prymitywnie urządzonych ustępów, mimo cały dzień otwartych okien powietrze na salach chorych jest wprost nie do zniesienia oraz, że łazienki umieszczone w piwnicach nie nadają się zupełnie do użytku, musimy przyjść do przekonania, że pozostawienie szpitala w obecnym jego stanie jest wobec elementarnych zasad higieny wprost niedopuszczalnem.

Mimo tego coraz to bardziej pogarszającego się stanu szpitala, frekwencya jego jest ciągle bardzo duża i stwierdza niezbędną konieczność istnienia zakładu leczniczego w Podhajcach. Przeciętny stan dzienny na 85 łózkach etatowych wynosił:

w roku 1908 — 121 chorych
w roku 1909 — 111 chorych
w roku 1910 — 107 chorych.

Gdy liczne komisye sanitarno-techniczne dowodnie stwierdziły, że jakkolwiek bądź rekonstrukcyje i adaptacye obecnego budynku nie prowadziłyby do celu i byłyby jedynie marnotrawieniem pieniędzy, wdrożył Wydział krajowy kroki do przeniesienia i budowy szpitala na innem miejscu w Podhajcach. .

Wydelegowana w tym celu komisya sanitarno-techniczna wybrała grunt pod budowę szpitala, proponowany przez Komitet szpitalny w obszarze 3 morgów 876 sążni kwadratowych. Grunt położony jest przy drodze gminnej, biegnącej równolegle do gościńca łączącego miasto z nowym dworcem kolejowym w oddaleniu około pół kilometra od rynku podhajeckiego.

Grunt ten ma położenie bardzo korzystne, na skłonie południowym, otoczony jest z trzech stron sadami i ogrodami.

Stwierdzoną została również możliwość wywiercenia studni oraz skanalizowania mających powstać budynków.

Cena kupna wynosiła 16.500 K, z czego 12.400 K pokryto z funduszu rezerwowego szpitala, resztę zaś zaliczką z funduszu krajowego na rachunek kosztów leczenia galicyjskich ubogich chorych.

Ogólny koszt budowy nowego szpitala na 60 łóżek wraz z pawilonem izolacyjnym, domem administracyjnym, gospodarczym i trupiarnią oraz urządzeniem wewnętrznym, licząc jedno łóżko szpitalne na podstawie doświadczeń nabytych przy ostatnich budowach szpitalnych na 7.000 K, wyniesie w przybliżeniu 420.000 K, nie wliczając w to wykazanego wyżej kosztu nabycia gruntu. Od kwoty tej należy potrącić dochód ze sprzedaży obecnego budynku szpitalnego wraz z gruntem, którego wartość oceniono na 20.000 do 30.000 koron.

Szpital nie posiada żadnych funduszy, którymi w pierwszej linii zobowiązany byłby do pokrycia kosztów budowy, gdyż fundusz rezerwowy prawie w zupełności został wyczerpanym na pokrycie kosztów kupna gruntu.

Po myśli postanowień § 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47 w brzmieniu ustalonym ostatecznie ustawą z dnia 11. lipca 1907 Dz. u. kr. Nr. 83. kosztu budowy nowego szpitala i odbudowy wraz z urządzeniem wewnętrznym w braku specjalnych na ten cel przeznaczonych funduszy powinien pokryć w połowie szpital, pożyczką umarzalną z taksy leczenia, zaś połowę winien jest dostarczyć powiat podhajecki — o ile Wysoki Sejm uzna potrzebę budowy.

Celem naklonienia Rady powiatowej w Podhajecku do dobrowolnego zabezpieczenia przypadających na powiat kosztów, odnosił się Wydział krajowy kilkakrotnie do Wydziału powiatowego w Podhajecku, jednakowoż bez dodatniego rezultatu, gdyż Rada powiatowa w Podhajecku mimo wysoce niewłaściwego stanu szpitala nie uznała za słuszne dobrowolnie wziąć udział w ponoszeniu ciężarów z tytułu kosztów budowy nowego szpitala powszechnego w Podhajecku.

Przedkładając poniżej swoje ostatecznie wnioski, Wydział krajowy zaznacza że rozpocznie budowę dopiero z chwilą, gdy powiat podhajecki złoży połowę przypadających na niego kosztów budowy z tytułu ustawowego zobowiązania.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala powszechnego w Podhajecku na 60 łóżek wraz z budynkami ubocznymi w innym, odpowiednim miejscu na zakupionym na ten cel gruncie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się konieczną, do pokrycia połowy kosztów tych budowli wraz z urządzeniem wewnętrznym z tem, że rozpoczęcie budowy nastąpi z chwilą, gdy powiat złoży, względnie odpowiednio zabezpieczy połowę kosztów budowy, przypadającą na niego z tytułu ustawowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski w. r.

Członek Wydziału krajowego.